Plán činnosti Krajskej hvezdárne a planetária Maximiliána Hella v Žiari nad Hronom na rok 2026

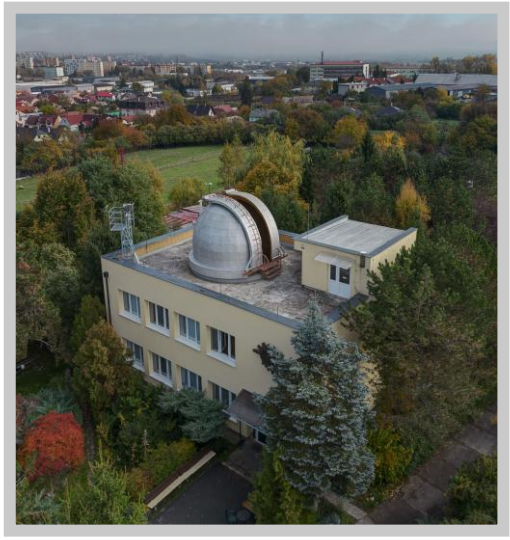

I. HLAVNÉ ÚLOHY

Dlhodobé hlavné úlohy a ciele KHaP MH sú dané v Zriaďovacej listine a vychádzajú zo stanovených merateľných ukazovateľov pre rok 2026.

1. Ciele

Hlavným cieľom pre rok 2026 je už tradične poskytovať služby spojené s popularizáciou astronómie ako vedy zaoberajúcej sa skúmaním vesmíru a sprostredkovávať poznatky jej a príbuzných prírodných vied pre verejnosť na území Banskobystrického kraja.

Nosnou časťou popularizácie je poskytovanie služieb školským exkurziám a širokej verejnosti. Uvedením nových programov v planetáriu a zapojením atraktívnejších foriem prezentácie, plánujeme oslovovať aj nových návštevníkov a ponúkať tak program na plnohodnotné využitie voľného času predovšetkým mladej generácie.

Konkrétne ciele:

- Realizovať výchovné, vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia pre mládež a širokú verejnosť v rámci hlavnej činnosti jednotlivých OS, ako aj v spolupráci s inými organizáciami. V rámci možností ponúknuť školským skupinám a verejnosti nové popularizačné programy a aktivity
- Pokračovať v zachovávaní diverzity foriem a metód popularizácie vedy: napr. prednášok, pozorovaní, filmov, besied, súťaží, demonštrácií rozličných prístrojov a zariadení a výstav v našich zariadeniach, ale aj mimo KHaP MH
- V oblasti mimoškolskej činnosti pokračovať v podpore práce astronomických krúžkov, rozširovať ich počet a pracovať s talentovanými žiakmi v oblasti matematiky, fyziky alebo prírodných vied
- Pre deti a mládež z astronomických krúžkov pripravovať na úrovni okresov a kraja vedomostné súťaže spojené s osobitnou odbornou prípravou
- Zrealizovať modernizáciu technológie zobrazovania planetária v HaP ZH a vybavenia prednáškovej miestnosti v HRS
- V priebehu mesiaca august sprostredkovať verejnosti čiastočné zatmenie Slnka a iné zaujímavé príležitostné astronomické úkazy roka 2026
- V odbornom segmente práce vykonávať štandardnú pozorovateľskú činnosť, prispievať dátami do spolupracujúcich vedecko-výskumných projektov a prispievať k ochrane nočného životného prostredia vo vybraných lokalitách kraja
- Pokračovať v dobrej spolupráci s partnerskými organizáciami, kultúrnymi zariadeniami, vedeckými spoločnosťami, nadáciami a združeniami doma i v zahraničí

Vybrané merateľné ukazovatele činnosti (Program 010 Kultúra, podprogram 01005 Hvezdáreň a planetárium):

Ukazovateľ	Plán 2026
Počet realizovaných hodín odborných pozorovaní za rok	1 350
Počet usporiadaných exkurzií za rok	550
Počet usporiadaných programov pre verejnosť za rok (hlavný organizátor)	370
Počet návštevníkov na kultúrno-výchovných podujatiach za rok (hlavný organizátor)	29 250

2. Riadenie organizácie a organizačné zabezpečenie

KHaP MH má tri organizačné súčasti (OS). Jednou je samotná Hvezdáreň a planetárium v Žiari nad Hronom (HaP ZH), ďalej je to Hvezdáreň v Banskej Bystrici (HBB) a Hvezdáreň v Rimavskej Sobote (HRS). Štatutárnym orgánom je riaditeľ KHaP MH, ktorý sídli v Žiari nad Hronom, HBB a HRS majú vymenovaných vedúcich OS, ktorí sú priamo podriadení riaditeľovi KHaP MH. KHaP MH sa vo svojej činnosti riadi všeobecne záväznými zákonmi a normami, Zriaďovacou listinou, Organizačným poriadkom, Pracovným poriadkom a ďalšími internými normami a smernicami. Riadenie je zabezpečené operatívnymi poradami riaditeľa s vedúcimi zamestnancami, operatívnymi poradami so zamestnancami v jednotlivých OS a príkazmi riaditeľa.

V prípade úpravy legislatívy zo strany štátnych orgánov budeme aj v roku 2026 zapracovávať nové ustanovenia. Od začiatku roka pristupujeme k ostrej prevádzke softvéru na predaj vstupného a metodického materiálu a evidenciu návštevnosti TICKETLIVE vo všetkých troch organizačných súčastiach.

Vo februári/marci prebehne zmena organizačnej štruktúry zameraná na zefektívnenie výkonu podpory práce naprieč organizačnými súčasťami s predpokladom zachovania doterajšieho počtu pracovných úväzkov.

3. Personálne zabezpečenie

Stav zamestnancov spolu – priemerný evidenčný počet (prepočítaný), priemerná mzda, priemerná veková hranica

Priemerný evidenčný počet (prepočítaný)	Priemerná mzda v EUR	Priemerná veková hranica
25,4	1 170,63	49,00

Údaje k 1.1.2026

KHaP MH k 1. 1. 2026 zamestnávala 20 odborných a 8 ostatných zamestnancov (prepočítaný stav 25,4). Riadenie zamestnancov v organizačných súčastiach zabezpečujú ich vedúci, ktorí sa aj v tomto roku budú aktívne a plnohodnotne podieľať na kultúrno-výchovnej, popularizačnej a odborno-pozorovateľskej činnosti.

Jeden z vedúcich úsekov v HaP ZH je zároveň poverený výkonom zastupovania riaditeľa KHaP MH počas jeho neprítomnosti.

Od začiatku roka 2026 sme obsadili miesto vedúceho organizačnej súčasti HRS a po uvoľnení dvoch pracovných pozícii tu chceme v prvých mesiacoch roka obsadiť jedno voľné pracovné miesto odborného pracovníka a jedno miesto upratovačky.

V pláne je taktiež dopĺňať prácu kmeňových zamestnancov prostredníctvom externých pracovníkov, ktorí budú vykonávať činnosť formou dohody o pracovnej činnosti. S jednou takouto výpomocou počítame na pozícii pokladníka v HaP ZH, druhom prípade s našou bývalou zamestnankyňou, ktorá bude v prípade potreby vypomáhať pri sprevádzaní večerných exkurzií v HRS.

4. Technické zabezpečenie úloh

Od začiatku roka začíname všetky aktivity vo všetkých troch organizačných súťažiach zaznamenávať prostredníctvom softwaru na predaj a evidenciu vstupeniek TICKETLIVE. V úvodných dňoch roka k tomu v HBB a HRS prebehne školenie zamestnancov, ktoré vykoná zamestnanec poverený implementáciou a správou systému v KHaP MH spolu s riaditeľom organizácie.

Okrem štandardnej popularizačnej činnosti máme v pláne realizáciu postupových aj nepostupových súťaží (VOD, ČVOH, ASTROSTOP) a v spolupráci s SÚH Hurbanovo pripravíme regionálne kolo Astronomickej olympiády. Podľa dopytu budeme pokračovať vo výkone výjazdových prezentačných a pozorovacích aktivít, v lete s verejnosťou odpozorujeme dva príťažlivé astronomické úkazy (čiastočné zatmenie Slnka 12.8., čiastočné zatmenie Mesiaca 28.8.) a pripravíme týždeň Letnej prázdninovej aktivity pre deti (HaP ZH, HBB, HRS).

V HaP ZH plánujeme v tomto roku pokračovať v maľovaní priestorov pre zamestnancov, ktoré je spojené aj s výmenou podlahových krytín (2 310 €). Pokračovať budú inštalácie technológií v budove, ktoré sú reakciou na prebiehajúcu klimatickú zmenu. Prebehne montáž klimatizačných jednotiek v priestoroch pre zamestnancov a spoločných priestoroch budovy. Počas letných mesiacov v nich totiž stále v častejších intervaloch presahujú teploty limity stanovené v Zákonníku práce a príslušných vyhláškach (16 460 €).

Pokračovať budeme v úprave parkovacích plôch (vyrovnanie + nové dopravné značenie), ktoré zefektívni parkovanie pred budovou planetária v dôsledku nárastu intenzity automobilovej dopravy (3 500 €). Upravíme aj pochôdznu časť pozorovacej plochy na streche budovy tak, aby spĺňala kritériá pre trvalé umiestnenie astronomickej techniky (1 500 €). Tá bude potom osadená ochrannými krytmi, ktoré ju budú chrániť pred nepriaznivými vplyvmi počasia (3 000 €).

Potrebné je pristúpiť aj k výmene projekčnej technológie v planetáriu. Z projektových zdrojov (38 677,35 €) by sme chceli vykonať upgrade počítačového clustera a následne, v kombinácii vlastných zdrojov na to vyhradených a na základe žiadosti zaslanej zriaďovateľovi, chceme pristúpiť k výmene projekčnej techniky (232 322,65 €).

Do planetária chceme zakúpiť licenciu filmu pre deti (8 000 €) a jeden program pre bežnú verejnosť, na ktorý budeme čerpať časť zdrojov z účelovej dotácie prostriedkov určených na odbornú činnosť (3 850 €). Okrem toho plánujeme v spolupráci s partnermi z Asociácie planetárií Slovenska pripraviť slovenské znenie programu použiteľného pri umelecko-relaxačných programoch, kde by KHaP MH pokrývala len časť nákladov (1 150 €). Posledný plánovaný príspevok by bolo uvedenie jedného programu s voľnou licenciou, len s nákladmi na prípravu slovenského znenia (250 €).

V HBB budeme už v tomto roku bohužiaľ pracovať bez externého spoločenského priestoru a taktiež bez garáže pre služobné motorové vozidlo. Je to z dôvodu ohlásenia stavebných prác spojených s revitalizáciou budovy BBSK na Komenského ulici, kde sme tieto priestory využívali. V areáli astronomickej pozorovateľne na Vartovke pristúpime k poslednej fáze úpravy pochôdznych priestorov pre verejnosť (4 754,50 €), ktorá je časom poškodená, s nerovnosťami, ktoré zvlášť v noci môžu predstavovať potenciálne riziko úrazu pre návštevníkov. V minulosti sme už výmenu v dvoch častiach realizovali, zámkovou dlažbou zostáva nahradiť ešte starý betónový povrch v časti popri hlavnej budove.

Pri očakávanom schválení projektu vodozádržných opatrení, očakávame po jeho realizácii zlepšenie dostupnosti a hospodárenia s úžitkovou vodou v areáli astronomickej pozorovateľne na Vartovke.

V HRS budeme pokračovať v dopĺňaní inštalácií vo vestibule budovy a v spoločenských priestoroch zameraných na podporu popularizácie, informovanosti a zvýšenia záujmu zo strany organizovaných a individuálnych exkurzií.

V úvode roka finišujeme s prípravou podkladov na zapojenie sa do cezhraničného projektu zameraného na edukáciu znevýhodnených skupín žiakov, v rámci ktorého by malo prísť k modernizácii priestoru a technického vybavenia prednáškovej sály (55 056,05 €).

V interiéri budovy potrebujeme zrealizovať opravu časti steny v jednej z kancelárií a vymaľovať niektoré časti stien v kancelárskych a spoločných priestoroch po minuloročnom zatečení strechy v dôsledku výskytu prívalových dažďov (1 650 €).

Ešte v čase vegetačného pokoja dokončíme v exteriéri poslednú etapu revitalizácie stromov v Astroparku (1 850 €), za účelom zvýšenia bezpečnosti pohybu návštevníkov a zlepšenia pozorovacích podmienok zo strechy budovy a astronomickej kupoly. Regulácia prebieha v súlade so zákonnými predpismi a vykonáva sa na základe rozhodnutia odborníka v oblasti dendrológie. Súčasťou revitalizácie bude aj oprava a ochranný náter oddychových lavičiek pre návštevníkov a oprava striešky prírodného ohniska, ktoré je obľúbeným miestom oddychu návštevníkov (850 €).

Rok 2026 je bohatý aj na výročia, ktoré sa s organizáciou alebo jej prácou spájajú a to predovšetkým: 65 rokov od otvorenia Hvezdárne v Banskej Bystrici a 30 rokov od otvorenia žiarskeho planetária. Zároveň plánujeme svojím dielom prispieť aj oslavám 780. výročia udelenia mestských práv, ktoré si bude pripomínať mesto Žiar nad Hronom.

Na úseku Požiarnej ochrany (PO), Bezpečnosti ochrany zdravia pri práci (BOZP), Civilnej ochrany (CO) a Pracovnej zdravotnej služby (PZS) budeme naďalej dbať na prípravu zamestnancov v týchto oblastiach a na dodržiavanie všetkých predpisov a smerníc. Každá z organizačných súčastí bude mať aj v tomto roku svojho kvalifikovaného technika BOZP, ktorý zabezpečuje plnenie opatrení a kontrolu. Taktiež prebehnú všetky predpísané školenia, nácviky a revízie v predmetných oblastiach. V tejto súvislosti sa zameriame na kvalitu OOPP a podľa potreby budeme zapracovávať nové legislatívne úpravy a aktualizovať k tomu interné predpisy. Počas roka plánujeme uskutočniť všetky pravidelné školenia zamestnancov CO a BOZP vyplývajúce zo zákona. V oblasti CO budeme postupovať podľa bodov Plánu hlavných úloh pre OvZP BBSK na úseku prípravy obyvateľstva na sebaochranu a vzájomnú pomoc, schváleného pre rok 2026. Predmetnú oblasť pre všetky OS bude zabezpečovať jeden zazmluvnený technik a všetci zamestnanci sa zúčastnia školení vyplývajúcich zo Zákona č. 42/1994 Z. NR SR o civilnej ochrane obyvateľstva. Pre rok 2026 má organizácia splnené všetky zákonné povinnosti ohľadom požiadaviek na pracovnú zdravotnú službu a v pláne je aj kurz prvej pomoci všetkých zamestnancov.

5. Vnútorná kontrola

Hospodárska a ekonomická činnosť sa bude vykonávať v súlade s platnými zákonmi, predpismi a nariadeniami. Proces finančnej kontroly sa v prostredí oddelených organizačných súčastí bude riadiť pravidlami príslušnej internej smernice a kontrolná činnosť bude na odlúčených pracoviskách vykonávaná aj počas návštev štatutárneho orgánu.

6. Plnenie opatrení vyplývajúcich z kontrolných zistení Útvaru hlavného kontrolóra BBSK alebo iného kontrolného orgánu

Všetky návrhy opatrení vyplývajúce z poslednej kontroly ÚHK ukončenej v roku 2023 sme zapracovali do výkonu pracovnej činnosti a potrebné administratívne úkony budeme vykonávať v súlade s platnými zákonmi, predpismi a nariadeniami.

7. Informácia o plánovanom vykonaní inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v roku 2025

Inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov sa vykoná na základe písomného príkazu riaditeľa ku dňu riadnej účtovnej závierky vo všetkých organizačných súčastiach KHaP M. Hella v Žiari nad Hronom. Čiastkové inventarizačné, vyraďovacie a likvidačné komisie pre každú organizačnú súčasť, ako aj centrálna inventarizačná komisia budú menované samostatnými listami. Ostatní zamestnanci KHaP MH budú s členmi komisií spolupracovať, hlavne pri zisťovaní skutočného stavu hospodárskych prostriedkov. Finálnym výstupom inventarizácie bude inventarizačný zápis.

KAŽDÚ PLÁNOVANÚ AKTIVITU UVÁDZAŤ OSOBITNE V ŠTRUKTÚRE:

II. ODBORNÉ POZOROVANIA V ROKU 2025

UKAZOVATEĽ	POČET HODÍN	POČET POZOROVATEĽOV	PRIAME NÁKLADY NA POZOROVANIA (€)	Z TOHO PRIAME NÁKLADY KI (€)
URČOVANIE WOLFOVHO RELATÍVNEHO ČÍSLA	40	3	-	-
ZAKRESĽOVANIE FOTOSFÉRY SLNKA	130	3	-	-
POZOROVANIE SLNEČNEJ CHROMOSFÉRY	55	4	-	-
ZÁKRYTY NEBESKÝCH TELIES	120	8	-	-
ZATMENIA MESIACA A SLNKA	25	7	-	-
VIZUÁLNE POZOROVANIE METEOROV	115	4	-	-
SPRACOVANIE DÁT Z KAMEROVÝCH SYSTÉMOV	655	3	-	-
PREMENNÉ HVIEZDY	130	1	-	-
NÁHLE ASTRONOMICKÉ UDALOSTI A NEVŠEDNÉ ÚKAZY	40	7	-	-
INÉ	40	4	-	-
SPOLU:	**1 350**	**44**	**-**	**-**

Komentár:

Odborné pozorovania budú aj v roku 2026 neoddeliteľnou súčasťou našich aktivít. Rozsah a realizácia plánovaných odborných pozorovaní budú závislé od počasia a v prípade príležitostných pozorovaní aj od samotného charakteru úkazu. Niektoré pozorovania sa dajú realizovať denne (napr. slnečná fotosféra), iné sú viazané na pravidelný presný termín (meteorické roje) alebo nastávajú viac menej pravidelne a vieme ich dopredu plánovať (zatmenia a zákryty telies a pozorovania niektorých typov premenných hviezd). Sú však aj také, ktoré predpovedať nedokážeme a ktoré zaujímavým spôsobom obohatia pozorovací program, či spestria výstup odpozorovaných údajov (kométy, novy, supernovy, bolidy a pod.).

Z najznámejších očakávaných úkazov v roku 2026 pozorovateľných z nášho územia môžeme uviesť čiastočné zatmenie Slnka 12.8., čiastočné zatmenie Mesiaca 28.8. a denný zákryt Venuše Mesiacom 14.9. Z pohľadu bežného života nenastanú všetky v priaznivej dennej dobe, no minimálne jedno z nich plánujeme sprostredkovať prostredníctvom verejných pozorovaní aj našim návštevníkom.

Po celý rok budú v prevádzke tri bolidové kamery (HaP ZH, HBB, HRS) určené na sledovanie meteorov, pri ktorých v tomto roku už postupujeme podľa novej metodiky záznamu pozorovacieho času do výstupov merateľných ukazovateľov. Za každú uskutočnenú (bezoblačnú) pozorovaciu noc započítame 1,5 hodiny, čo je vo výsledku približne čas reálne venovaný spracovaniu a vyhodnoteniu dát z jednej noci. Spracovanie výstupov budú priebežne zabezpečovať pracovníci pozorovateľských úsekov jednotlivých OS.

V auguste plánujeme uskutočniť pravidelnú Letnú pozorovateľskú expedíciu (LPE) zameranú na vizuálne pozorovanie meteorov.

Náklady: Paušálne na chod hvezdárne, pri niektorých pozorovaniach vyžadujúcich polohu mimo areál zariadení zvýšené o cestovné náhrady. V rámci LPE navyše náklady spojené s ubytovaním.

III. ORGANIZOVANIE KULTÚRNO-VÝCHOVNÝCH PODUJATÍ V ROKU 2025

UKAZOVATEĽ	UKAZOVATEĽ	Z TOHO USPORIADANÉ PRE ŠKOLY	CYKLICKÉ
POČET KULTÚRNO-VÝCHOVNÝCH PODUJATÍ	916	460	4
POČET NÁVŠTEVNÍKOV KULTÚRNO-VÝCHOVNÝCH PODUJATÍ	28 915	15 380	335

III. a) Z TOHO ORGANIZOVANIE EXKURZIÍ

UKAZOVATEĽ	POČET EXKURZIÍ	POČET NÁVŠTEVNÍKOV	PRÍJEM ZO VSTUPNÉHO / TRŽBY (€)	PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)
MŠ	85	2 380	7 140,00	-
ZŠ	355	12 425	43 487,50	-
SŠ	18	540	1 890,00	-
VŠ	2	35	105,00	-
Iné	90	1 450	7 975,00	-
SPOLU:	**550**	**16 830**	**60 597,50**	-

Komentár:

V časti činnosti zameranej na školopovinné deti a mládež ponúkame hlavne programy, ktoré dopĺňajú učebné osnovy. Sú preto určené ako doplnok výuky pre školy všetkých stupňov, ale týkajú sa aj CVČ a iných záujmových skupín. Väčšina organizovaných exkurzií prebieha v priestoroch hvezdárne, prevažnú časť nákladov na zabezpečenie preto tvoria paušálne náklady na chod zariadenia. V tabuľke je zahrnutý len predpoklad počtu exkurzií, celkové čísla a ani počty v jednotlivých kategóriách stupňov škôl sa dopredu presne určiť nedajú.

V HRS budeme ponúkať štandardný program pre základné školy. Novým prvkom bude ponuka programu pre deti z materských škôl, ktorý naši pracovníci v predchádzajúcich mesiacoch pripravovali. Pokračovať budeme aj v poskytovaní služieb výjazdových aktivít zameraných na školské zariadenia, ktoré si z finančných dôvodov nemôžu dovoliť návštevu hvezdárne. Pri tomto druhu činnosti plánujeme v spolupráci s OOCR Gemer prevádzkovať aj mobilné planetárium, ktoré predpokladáme, že tento druh našej činnosti významne obohatí. Všetky ponúkané druhy programov realizované v roku 2026 vieme v prípade záujmu poskytnúť aj v maďarskom jazyku.

V planetáriu HaP ZH plánujeme uviesť nový vzdelávací film určený základným školám tematicky zameraný na Mesiac. O novinkách v našom programe budeme informovať školy aktualizovaným ponukovým listom, prostredníctvom webovej stránky a sociálnych sietí.

III. b) Z TOHO ORGANIZOVANIE PROGRAMOV PRE VEREJNOSŤ

UKAZOVATEĽ / PODĽA TÉMY	POČET OPAKOVANÍ	POČET NÁVŠTEVNÍKOV	PRÍJEM ZO VSTUPNÉHO / TRŽBY (€)	PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)
Pravidelné programy	245	4 955	19 820,00	-
Odborno-popularizačné prednášky, pozorovania, besedy	55	1 520	2 040,00	-
Verejné pozorovania oblohy	20	2 340	450,00	-
Tematické podujatia a pozorovania	16	1 315	2 760,00	-
SPOLU:	**336**	**10 130**	**25 070,00**	**-**

Komentár:

Väčšinu tvoria plánované pravidelné, ale aj nepravidelné programy a služby pre verejnosť. Na základe údajov z rezervačného systému budeme sledovať návštevnícky záujem o naše služby a v prípade prekročenia kapacity sme pripravení flexibilne reagovať pridaním nových termínov.

V planetáriu HaP ZH plánujeme uviesť jeden umelecko-relaxačný program zameraný na vývoj pohľadu na oblohu rôznych starých civilizácií, ďalej nový všeobecný program pre verejnosť a jeden program pre deti. Pre všetky tri programy plánujeme pripraviť aj slovenské znenie.

Aj v tomto roku plánujeme pokračovať v spolupráci s Rozvojovou agentúrou BBSK a OOCR Región GRON, OOCR HOREHRONIE a OOCR GEMER pri propagovaní našich podujatí či už v planetáriu alebo pri výjazdových pozorovaniach v rámci kraja. V nich chceme aj naďalej zapájať inovatívne formy popularizácie, napr. nafukovacie modely Mesiaca, Zeme a Marsu alebo mobilné planetárium. Zvlášť osobitú spoluprácu plánujeme v tomto roku so Stredoslovenským múzeom ako KI BBSK pri prednáškovej činnosti spojenej s výstavou meteoritov v ich priestoroch v Banskej Bystrici.

V rámci verejných pozorovaní oblohy chceme aj naďalej sprístupňovať príležitostné zaujímavé astronomické úkazy na neobvyklých miestach prístupných pre širokú verejnosť.

Ostatné podujatia sú organizované pri príležitosti rôznych významných dní a udalostí, ktoré môžu mať vzťah k astronómii, alebo sú to rôzne tematické prednášky a pozorovania.

Náklady: V prípade organizovania podujatia v priestoroch zariadenia len paušálne na chod hvezdárne, v prípade externých podujatí sú to hlavne náklady na dopravu.

III. c) Z TOHO ORGANIZOVANIE VÝSTAV

UKAZOVATEĽ / PODĽA TÉMY	POČET	TRVANIE	POČET NÁVŠTEVNÍKOV	PRÍJEM ZO VSTUPNÉHO / TRŽBY (€)	PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)
Život a dielo Maximiliána Hella	1	I.- III.	180	-	-
Vesmír očami detí (3x)	3	III.- IV.	780	-	-
Výber z našich pozorovateľských expedícií	1	IX.	140	-	-
SPOLU:	**5**		**1 100**	**-**	**-**

Komentár:

Práce z výtvarnej súťaže Vesmír očami detí z regionálnych kôl v HBB a HRS sú vystavované v externých priestoroch našich spolupracujúcich kultúrnych organizácií. Odhadovaný počet návštevníkov vychádza z predchádzajúcej skúsenosti s podobnými druhmi podujatí.

Okrem v tabuľke uvedených, máme vo všetkých našich objektoch inštalované trvalé výstavy a expozície s témou astrofotografia hviezdnych objektov, rozsahom menšie výstavy meteoritov alebo astronomických prístrojov a zariadení.

Náklady: Sú spojené prevažne s výrobou výstavy, pri zapožičaných výstavách od iných subjektov v podstate zahŕňajú len náklady na prevoz.

III. d) Z TOHO ORGANIZOVANIE SÚŤAŽÍ

UKAZOVATEĽ / PODĽA TÉMY	POČET OPAKOVANÍ	POČET ÚČASTNÍKOV	PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)
Vesmír očami detí – okresné/regionálne kolo	3	550	450,00
ČVOH - okresné/regionálne kolo	7	50	1 050,00
ČVOH - krajské kolo	1	70	1 500,00
Astronomická olympiáda – regionálne kolo	1	15	150,00
ASTROSTOP	3	30	80,00
CINEAMA	2	20	-
SPOLU:	**17**	**735**	**3 230,00**

Komentár:

V pláne máme realizáciu všetkých pravidelne organizovaných súťaží. V prípade vedomostnej súťaže ČVOH sme aj naďalej otvorení spolupráci s miestnymi organizátormi v čo možno najväčšom počte okresov, v ktorých bude o súťaž záujem.

Pre okresné kolá postupových súťaží nám bol pre tento rok zrušený dotačný program (SÚH, MK SR), čo znamená jednak zníženie rokmi budovaného kreditu v jednotlivých okresoch a zároveň zvýšené náklady na nákup cien zo strany organizácie. Dotačný program pre postupovú súťaž ČVOH (SÚH, MK SR) zostal zachovaný len pre jej krajské kolo.

Obľúbenú zábavno-vedomostnú súťaž ASTROSTOP by sme chceli zorganizovať vo všetkých troch organizačných súčastiach. Niektorí naši zamestnanci budú pozvaní ako porotcovia do celoslovenských finále súťaží (VOD, ČVOH).

Náklady: Pozostávajú v podstate len z dopravných nákladov v rámci kraja a z cien pre víťazov.

II. e) Z TOHO ORGANIZOVANIE INÝCH AKTIVÍT

UKAZOVATEĽ / PODĽA TÉMY	POČET	TERMÍN	POČET		PRÍJEM ZO VSTUPNÉHO / TRŽBY (€)	PRIAME NÁKLADY NA PODUJATIE (€)
			ÚČASTNÍKOV	NÁVŠTEVNÍKOV		
Príprava účastníkov na astronomické súťaže	2	IV.	20	-	-	-
Letná pozorovateľská expedícia	1	VII.-VIII.	15	-	500,00	950,00
Letná prázdninová aktivita	3	VII.-VIII.	25	-	3 500,00	2 650,00
Letné astronomické praktikum	1	VIII.	30	-	7 350,00	6 250,00
Seminár pre učiteľov a vedúcich AK	1	X.	30	-	-	360,00
SPOLU:	**8**		**120**	-	**11 350,00**	**10 210,00**

Komentár:

Väčšinu tvoria pravidelné a na základe skúseností organizačne dobre zabezpečené aktivity. Letný astronomický tábor a Letné prázdninové aktivity budú hradené z účastníckych poplatkov jednotlivých účastníkov a ostatné podujatia si väčšinou vyžiadajú len paušálne náklady na chod organizácie a cestovné.

Do prípravy Seminára pre učiteľov, naplánovaného na druhú polovicu roka, sme zapojení v spolupráci s Komisiou pre vzdelávanie v astronómii na Slovensku pri IAU.

III. e1) cyklické podujatia (krúžky)

NÁZOV	POČET KRÚŽKOV	POČET ČLENOV	POČET OPAKOVANÍ	POČET ÚČASTNÍKOV
Astronomický krúžok	4	32	67	335

Komentár:

Krúžky budú pracovať opäť pri všetkých OS. Práca ich lektorov spočíva v odovzdávaní vedomostí deťom a študentom so záujmom o astronómiu a tých najtalentovanejších budú aj v roku 2026 pripravovať na účasť vo vedomostných súťažiach.

Náklady: Len paušálne na chod organizácie.

V priebehu roka sa plánujeme zúčastniť aj na viacerých podujatiach, ktorých organizátorom je iný subjekt:

Názov	Organizátor	Termín	Miesto	Počet účastníkov
Vyhodnotenie VOD 2026	SÚH Hurbanovo	máj	Hurbanovo	1
IFF Brno 2026	HaP Brno	jún	Brno, (ČR)	4
Finále ČVOH 2026	SÚH Hurbanovo	jún	Prešov	1
IPS 2026	International Planetarium Society	jún	Fukuoka, (Japonsko)	2
Objavte Poloniny	Hvezdáreň v Humennom	august	AO Kolonické sedlo	3
ESOP	IOTA - ES	august	Barcelonnette (FR)	2
IMC 2026	International Meteor Organisation	september	Toulouse (FR)	2
ZARok	Hvězdárna Rokycany	október	Rokycany (ČR)	2
Astrofilm 2026	SÚH Hurbanovo	október	Piešťany	5
Pozorovateľský seminár SAO	Slovenská astronomická spoločnosť	október	Látky	4

Komentár:

Na niektorých z uvedených podujatí plánujú naši odborní zamestnanci predniesť aj príspevok vo forme prednášky. Náklady tvorí cestovné, v niektorých prípadoch účastnícky poplatok a v prípade ciest do zahraničia ubytovanie a poistné. V priebehu roka sa zoznam môže rozšíriť pri zohľadnení ponuky podujatí a s vývojom stavu vlastných prostriedkov organizácie.

IV. EDIČNÁ ČINNOSŤ V ROKU 2025

TITUL	DRUH TITULU	NÁKLAD (POČET KS) Z TOHO:		PRIAME NÁKLADY (€)
		PERIODICKÉ, NEPERIODICKÉ TITULY	INÉ	
Vesmírny komiks	publikácia	1 500		3 750,00
Čo možno neviete o súhvezdiach	publikácia	500		1850,00
OBLOHA 2026	brožúra	20		20,00
Dobrodružstvo v slnečnej sústave	brožúra	200		580,00
Programová ponuka pre školy	leták		650	100,00
Astronomická mapa BBSK	leták		5 000	275,00
Mesiac	plagát	1 500		350,00
Mapa hviezdnej oblohy	plagát	1 500		350,00
SPOLU:		**5 220**	**5 650**	**7 275,00**

Komentár:

Pripravované konsolidačné opatrenia v roku 2025 nám znemožnili tlač letáku s názvom Astronomická mapa BBSK a publikácie Vesmírny komiks, ktoré by sme chceli vydať v nadchádzajúcom období.

Z pravidelných titulov ďalej plánujeme vydať metodický materiál uľahčujúci astronomické pozorovania v amatérskych podmienkach (OBLOHA 2026) a taktiež pokračovať v edícii metodických plagátov určených pre edukáciu. K nim chceme pridať publikáciu Čo možno neviete o súhvezdiach, ktorej textový obsah sme pripravili na sklonku minulého roka.

Z činnosti tu neuvedenej budeme pokračovať v pravidelnom zverejňovaní odborno-popularizačných článkov v online priestore (i-ASTRIN),

Ďalšie, v tabuľkách nezaradené aktivity:

Komentár:

Okrem priameho podieľania sa na organizácii a realizácii podujatí bude zahŕňať pracovný čas odborných pracovníkov aj spracovanie a vyhodnotenie odpozorovaných dát alebo vývoj a prípravu jednoduchších interaktívnych modelov a pomôcok.

Ako člen OOCR GRON a OOCR Stredné Slovensko budeme pokračovať v úzkej spolupráci s Rozvojovou agentúrou BBSK a ostatnými OOCR v oblasti rozvoja cestovného ruchu. Zvlášť plodná sa do budúcna ukazuje spolupráca s OOCR Gemer pri verejných astronomických pozorovaniach v oblasti Muránskej planiny a rozbiehajúce sa aktivity s prenosným planetáriom v regióne Rimavskej Soboty a okolia.

Neprerušíme ani nepravidelné prispievanie formou článkov do časopisu Kozmos.

Dvaja odborní pracovníci budú pôsobiť v riadiacom orgáne Slovenskej astronomickej spoločnosti. Jeden pracovník bude prednášať na pomaturitnom štúdiu astronómie pri SÚH v Hurbanove a jeden v rámci projektu Univerzita tretieho veku pri UMB v Banskej Bystrici.

Nemenej dôležitá je z našej strany aj podpora a konzultačná činnosť súvisiaca s prácou voľnočasových astronómov a podpora ročníkových alebo záverečných prác študentov stredných a vysokých škôl.

Taktiež budeme na miestnej úrovni pokračovať v spolupráci s inými kultúrnymi inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja, predovšetkým s knižnicami, osvetovými strediskami a múzeami.

Zostávame aj v nepravidelnom kontakte s regionálnymi a celoslovenskými médiami, pre ktoré budeme v súlade s podmienkami zriaďovateľa poskytovať informácie o astronomických úkazoch alebo udalostiach v živote našej organizácie.

V. GRANTY A DOTÁCIE

Podané projekty v roku 2025, ktoré budú realizované v roku 2026 a projekty, ktoré plánujete podať v roku 2026

NÁZOV PROJEKTU A ZAMERANIE	POŽADOVANÁ VÝŠKA DOTÁCIE / GRANTU (€)	SPOLUFINANCOVANIE KI (€)	SPOLUFINANCOVANIE BBSK (€)	PRÍJEMCA ŽIADOSTI PROJEKTU (€)	
Rozvojový zámer OOCR GRON	3 460,00	440,00	-	OOCR GRON	schválené 2025
Krajské kolo ČVOH 2026	1 500,00	-	-	SÚH Hurbanovo (MK SR)	schválené 2025
ERASMUS + Mobility KA122-ADU	32 134,00	-	-	SAAIC, NA Erasmus +	schválené 2025
Vodozádržné opatrenia v KHaP MH	40 125,00	-	-	MIRRI SR	v príprave
Soc. inovácie pre znevýhod. skupiny	60 000,00	-	-	Interreg SK-HU	v príprave
Modernizácia výp. clustera planetária	38 677,35	2 035,65	-	FPU 6.6.3.	v príprave
ERASMUS + KA210-ADU	60 000,00	-	-	SAAIC, NA Erasmus +	v príprave
SPOLU:	**235 896,35**	**2 475,65**	-	-	-

Komentár:

Schválený rozvojový zámer OOCR GRON je podpora vytvorenia výstavy série orámovaných astronomických fotografií vo vysokom rozlíšení zhotovenými našimi pracovníkmi, ktorá obohatí náš program a spoluprácu s ďalšími kultúrnymi inštitúciami v kraji. V rámci programu Erasmus máme na roky 2026/27 schválený program mobilít „Dotyky s vesmírom“. Od mája 2026 bude zameraný na kooperáciu s oslovenými organizáciami v niekoľkých krajinách Európy a jeho aktivít sa zúčastnia vybraní pracovníci všetkých troch organizačných súčastí KHaP MH. A nakoniec, schválený program vodozádržných opatrení je súčasťou programu Integrovanej územnej investície BBSK a jeho cieľom je zlepšenie hospodárenia s úžitkovou vodou v areáli astronomickej pozorovateľne na Vartovke. Jeho ďalšie čiastkové aktivity sa týkajú aj Astroparku v HRS.

Zo zámerov podávaných v roku 2026 spolupracujeme s projektovým oddelením BBSK na zapojení do projektu cezhraničnej spolupráce Interreg SK-HU, v rámci ktorého sa ponúka zintenzívnenie spolupráce v oblasti edukácie žiakov a študentov so znevýhodnených skupín s Gymnáziom v Rimavskej Sobote.

V prvej polovici roka sa plánujeme zapojiť aj do programovej výzvy Erasmus+ KA210, kde by sme sa spolu s oslovenou európskou partnerskou organizáciou pokúsili vytvoriť program edukačného výstupu pre dospelých v planetáriu. Posledným je pripravovaná žiadosť na FPU ohľadom dotácie na prvú etapu modernizácie projekčného vybavenia planetária, ku ktorej v tomto roku pristupujeme.

VI. SPOLUPRÁCA S MIESTNOU SAMOSPRÁVOU, INÝMI SUBJEKTMI A ORGANIZÁCIAMI V ROKU 2026

- Mestá Žiar nad Hronom, Banská Bystrica, Rimavská Sobota a ďalšie v regióne BBSK,
- Základné, stredné a materské školy v regióne a v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK,
- Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV, SÚH v Hurbanove, Astronomický ústav SAV, Astronomický ústav AV ČR, zahraničné astronomické spoločnosti a inštitúcie, SAS pri SAV, OZ Maximilián Hell a Slovensko, Asociácia planetárií Slovenska, Spoločnosť M. R. Štefánika, Spoločnosť M.K. Thege, Univerzity v Bratislave a B. Bystrici, redakcia časopisu Kozmos, ostatné hvezdárne na Slovensku a v Čechách, FMFI UK, SFS Sonne, ČAS, SHMÚ,
- CVČ, múzeá, knižnice, osvetové strediská a ZUŠ v regióne,
- Ubytovacie zariadenia v dosahu našich organizačných súčastí (Horský hotel Kráľova Studňa, Kúpele Sklené Teplice, Rekreačný areál Predná Hora a i.),
- Rozvojová agentúra BBSK, OOCR GRON, OOCR Stredné Slovensko, OOCR Gemer a ostatné oblastné organizácie cestovného ruchu v rámci BBSK,
- Regionálne a celoštátne elektronické média (rádiá a televízie), tlačené periodiká,
- Predajcovia astronomickej techniky na Slovensku a v ČR,

KRAJSKÁ HVEZDÁREŇ A PLANETÁRIUM MAXIMILIÁNA HELLA V ŽIARI NAD HRONOM

V Žiari nad Hronom, 10.1.2026

Mgr. Tomáš Dobrovodský
riaditeľ KHaP MH